

مَلِكُ الْأَنْعَامِ

دانشگاه پیام نور تهران

دانشکده علوم پایه

مرکز تهران شرق

پایان نامه

برای دریافت مدرک کارشناسی ارشد

رشته علوم جانوری

گروه زیست‌شناسی

عنوان پایان نامه:

بررسی اثر دیازینون بر برخی پارامترهای بیوشیمیایی خون

و بافت کلیه در قورباغه نر ایرانی *Rana ridibunda*

فرشته فاطمی

استاد راهنما:

سرکار خانم دکتر سیما نصری

استاد راهنمای همکار:

جناب آقای دکتر حمید رضا مهاجرانی

۹۱ بهار

شماره
تاریخ
پیوست

دانشگاه پیام نور
دانشگاه پیام نور استان تهران
المم بل لریک انج و المانیه و انص

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری

جمعیت علوم پایه و کشاورزی

صورت جلسه دفاع از پایان نامه دوره کارشناسی ارشد

جلسه دفاع از پایان نامه دوره کارشناسی ارشد خانم فرشته فاطمی

دانشجوی رشتہ زیست شناسی جانوری به شماره دانشجویی 880272237

تحت عنوان:

"بررسی اثر دیازینون بر برخی پارامترهای بیوشیمیابی خون و بافت کلیه در قورباغه نر

" rana ridibunda ایرانی

جلسه دفاع با حضور داوران نامبرده ذیل در روز دوشنبه مورخ: 14-3-91 در

محل مرکز تهران شرق برگزار شد و پس از بررسی پایان نامه مذکور بانمره (بعد) (بحروف) وبا درجه مورد قبول واقع شد نشد.

ردیف	هیات داوران	نام و نام خانوادگی	مرتبه علمی	دانشگاه/موسسه	امضاء
1	استاد راهنمای استاد راهنما	دکتر سیما نصری	استاد دیار	پیام نور	
2	استاد راهنمای همکار	دکتر حمیدرضا مهاجرانی	استاد دیار	آزاد اسلامی	
3	استاد داور	دکتر رضا حاجی حسینی	دانشیار	پیام نور	
4	نماینده علمی گروه	دکتر رضا حاجی حسینی	دانشیار	پیام نور	

تهران، خیابان استاد نجات الله
خیابان شهید فلاح پور، پلاک ۲۷

تلفن: ۸۸۸۰۰۲۵۲
دورنگار: ۸۸۳۱۹۴۷۵

WWW.TPNU.AC.IR
science.agri@tpnu.ac.ir

گواهی اصالت، نشر و حقوق مادی و معنوی اثر

اینجانب فرشته فاطمی دانشجوی ورودی سال ۱۳۸۸ مقطع کارشناسی ارشد رشته علوم جانوری گواهی می‌نمایم چنانچه در پایان نامه خود از فکر، ایده و نوشه دیگری بهره گرفته ام با نقل قول مستقیم یا غیر مستقیم منبع و مأخذ آن را نیز در جای مناسب ذکر کرده ام. بدیهی است مسئولیت تمامی مطالبی که نقل قول دیگران نباشد بر عهده خویش می‌دانم و جوابگوی آن خواهم بود.

دانشجو تایید می‌نماید که مطالب مندرج در این پایان نامه نتیجه تحقیقات خودش می‌باشد و در صورت استفاده از نتایج دیگران مرجع آن را ذکر نموده است.

فرشته فاطمی

۱۳۹۱/۳/۱

اینجانب فرشته فاطمی دانشجوی ورودی سال ۱۳۸۸ مقطع کارشناسی ارشد رشته علوم جانوری گواهی می‌نمایم چنانچه بر اساس مطالب پایان نامه خود اقدام به انتشار مقاله، کتاب، و ... نمایم ضمن مطلع نمودن استاد راهنما، با نظر ایشان نسبت به نشر مقاله، کتاب، و ... و به صورت مشترک و با ذکر نام استاد راهنما مبادرت نمایم.

فرشته فاطمی

۱۳۹۱/۳/۱

کلیه حقوق مادی مترتب از نتایج مطالعات، آزمایشات و نوآوری ناشی از تحقیق موضوع این پایان نامه متعلق به دانشگاه پیام نور می‌باشد.

تقدیم به دردانه‌های عالم هستی

پدر و مادر عزیزم

که همواره دعای خیرشان بدرقه و تلالوی کوره راههای زندگی ام بوده است.

سپاسنامه

بعد از سپاس لطف بی منتهای خداوند یکتا

- * از استاد راهنمای گرانقدرم سرکار خانم دکتر سیما نصری ریاست محترم دانشگاه پیام نور مرکز تهران شرق که همواره نوع بیان و رهنمودهایشان نیرویی جدید و انگیزه شروع مجدد به من بخشدید، و با تلاش مادرانه خود بستر مناسبی را جهت انجام و اجرای این طرح فراهم آوردند و به من این فرصت را دادند تا در سایه علم سرشارشان شاگردی کنم کمال تشکر و سپاس را دارم.
- * از استاد راهنمای دوم خود جناب آقای دکتر حمیدرضا مهاجرانی مدیر گروه محترم فیزیولوژی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک که همچون برادری دلسوز و مهربان در تمام مراحل کنارم بودند و لحظه ای مرا تنها نگذاشتند و مرا با دانش والای خود در پیشبرد این طرح بی نهایت یاری رساندند کمال سپاس و تشکر را دارم.
- * از ریاست محترم مرکز علوم اعصاب دانشگاه بقیه الله جناب آقای دکتر هدایت صحرابی و ریاست محترم بخش آناتومی دانشگاه بقیه الله جناب آقای دکتر کاکا که پدرانه و صمیمانه همواره راهنمای من بودند کمال تشکر را دارم.
- * از راهنمایی های دلسوزانه و برادرانه جناب آقای مهندس محبعلی بینهایت سپاسگزارم.
- * از اساتید محترم جناب آقای مهندس طهماسبی و جناب آقای مهندس شهرجردی مسئولین محترم آزمایشگاه واحد اراک که با متناسب و صبوری راه را برایم هموار ساختند نهایت تشکر و قدردانی را دارم.
- * از جناب آقای مهندس مهدی مهاجرانی که با آرامش و برباری مرا در پیشبرد کار رهنمود ساختند، نهایت تشکر را دارم.
- * از دوستان عزیز، همکلاسیهای خوب و خانواده مهربانم به دلیل صبر، شکیبایی و همراهی بی نظریشان ممنونم.
- * از کلیه کارکنان خدوم و زحمت کش دانشکده علوم پایه مرکز تهران شرق دانشگاه پیام نور نهایت سپاس را دارم.

چکیده

دیازینون از جمله حشره کش‌های ارگانوفسفره است که امروزه به شکل گسترده‌ای جهت مصارف و فعالیتهای کشاورزی مورد استفاده قرار می‌گیرد و به عنوان یک آلاندہ زیست محیطی مضر در دنیا شناخته شده است.

این پژوهش در راستای رسیدن به دو هدف انجام شد: در بخش اول اثر دیازینون بر سطح برخی از پارامترهای بیوشیمیایی (گلوکز، کلسترول، تری گلیسیرید، اوره، اسید اوریک) در خون و در بخش دوم اثر دیازینون بر بافت کلیه مورد بررسی قرار گرفت.

پس از انجام آزمون بقا و تعیین حد کشنده‌گی دیازینون، ۸۰ سرقورباغه بالغ نر از مرداب انزلی با وزن تقریبی ۱۰۰ تا ۱۵۰ گرم جهت انجام آزمایش انتخاب گردیده و به ۹ گروه ۸ تایی شامل یک گروه کنترل (قرار گرفته در معرض آب فاقد دیازینون) و ۸ گروه تیمار تقسیم گردیدند. حیوانات به ترتیب در معرض غلظت‌های ۱۲۰ و ۹۰، ۶۰، ۳۰ میکروگرم در لیتر دیازینون قرار گرفتند و به ازای هر یک از غلظت‌ها، دو مقطع زمانی جداگانه یک روزه و یک هفته ای در نظر گرفته شد. سپس از قورباغه‌های خونگیری شده و بعد از سانتریفیوژ با ۲۵۰۰ دور در ۱۰ دقیقه، سرم خون توسط سمپلر جدا گردیده و سپس کلسترول به روش فتو متريک CHOD-PAP، تری گلیسیرید به روش فتو متريک UREASE-GLDH، گلوکز به روش فتو متريک GOD-PAP، اوره به روش آنزيمی GPO-PAP و اسید اوریک به روش آنزيمی TOOS اندازه گیری شدند و نمونه‌های بافتی از کلیه برداشت گردیده و مقاطع ۵ میکرونی به روش E & H رنگ گردیده و مورد مطالعه ريزبييني قرار گرفتند.

افزایش معنی دار کلسترول، در غلظت‌های ۱۲۰ و ۹۰ میکروگرم در لیتر در فاصله زمانی یک هفته ($P<0.05$)، افزایش معنی دار تری گلیسیرید، در غلظت‌های ۱۲۰ و ۶۰، ۹۰ میکروگرم در لیتر در فاصله زمانی یک هفته ($P<0.05$)، افزایش معنی دار گلوکز، در غلظت ۱۲۰ میکروگرم در لیتر در فاصله زمانی یک هفته ($P<0.05$)، افزایش معنی دار اوره، در غلظت ۱۲۰ میکروگرم در لیتر در فاصله یک هفته ($P<0.05$) و کاهش معنی دار اسید اوریک در غلظت ۱۲۰ میکروگرم در لیتر در فواصل زمانی ۲۴ ساعت و یک هفته مشاهده شد ($P<0.05$).

در بافت کلیه آثار پاتولوژیکی شامل نکروز مشاهده شد که در واقع سلول‌ها دفرمه شده و هسته‌ها آسیب دیده و تحلیل رفته بودند. شکل هستک‌ها به دلیل افزایش فعالیت میتوزی و کروماتین‌ها تغییر یافته، تعداد زیاد هسته در واحد سطح، هسته‌های درشت با سیتوپلاسم کم در

بیشتر سلولهای در معرض دیازینون مشاهده گردید. دیواره سلولی به طور محسوسی نازک شده بود و هستکها

ناپدید شده بودند. گلبول‌های سفید به دلیل التهاب تجمع پیدا کرده بودند. گلومرول و کپسول بومن و لوله‌های پیچیده نزدیک دفرمه شده و فضای نفرونی مشخص نبود و RBC‌ها دفرمه و چروک شده و به هم چسبیده بودند.

نتایج این طرح نشانگر اثر افزایشی غلظت‌های زیرحد کشنده دیازینون بر سطح خونی کلسترول، تری گلیسیرید، گلوکز، اوره و اثر کاهشی بر سطح خونی اسید اوریک بود که نشانگر اثراحتمالی سمیت دیازینون بر متabolism لیپیدها، پورین‌ها، کربو هیدرات‌ها و کاتابولیسم پروتئین‌ها و آسیب بافت کلیه بر اساس مدل کوتاه مدت اثر این سم می‌باشد.

واژگان کلیدی: دیازینون، کلسترول، تری گلیسیرید، گلوکز، اوره، اسید اوریک، بافت کلیه، قورباغه نر ایرانی.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱	مقدمه
فصل اول: کلیات و سابقه تحقیق		
۵	۱-۱-دیازینون
۵	۱-۱-۱-حشره کش‌ها
۶	۱-۱-۱-۱-تاریخچه و معرفی حشره کش دیازینون
۸	۱-۱-۲-اثرات فیزیولوژیک
۹	۱-۱-۳-سمیت حاد
۱۰	۱-۱-۴-سمیت تحت حاد و مزمن
۱۱	۱-۱-۵-آسیب شناسی در آبزیان و دوزیستان
۱۱	۱-۱-۵-۱-بقاء دیازینون در آب
۱۱	۱-۱-۶-نحوه اثر سموم ارگانو فسفره
۱۵	۱-۱-۷-توسعه و گسترش استعمال سموم ارگانو فسفره
۱۷	۱-۱-۸- تأثیر دیازینون بر محیط زیست
۱۸	۱-۱-۹-تالاب انزلی به عنوان اکوسیستم آبی در معرض دیازینون
۱۸	۱-۲-زیست شناسی قورباغه
۲۰	۱-۲-۱-دستگاه‌های بدن
۲۶	۱-۲-۲-تکامل دوزیستان
۲۸	۱-۲-۳-خصوصیات تکاملی دوزیستان
۳۰	۱-۲-۴-انتشار جغرافیایی و پراکندگی در ایران
۳۱	۱-۲-۵- ارزش اقتصادی و اهمیت دوزیستان در سلامت عمومی
۳۱	۱-۲-۶-زیست شناسی قورباغه نر ایرانی <i>Rana ridibunda</i>
۳۵	۱-۲-۶-۱-شناسایی قورباغه نر ایرانی
۳۷	۱-۲-۳-پارامترهای بیوشیمیایی
۳۷	۱-۳-۱-کلسترول

۳۹	۱-۳-۲-گلوکز
۳۹	۱-۳-۲-۱-کترل قند خون
۴۰	۱-۳-۳-اسیداوریک
۴۲	۱-۳-۴-تری گلیسیرید
۴۴	۱-۳-۵-اوره
۴۵	۱-۴-دستگاه ادراری دوزیستان

فصل دوم: مواد و روش تحقیق

۴۷	۲-۱-مواد و وسایل و حیوانات مورد نیاز
۴۹	۲-۲-مطالعات سم شناسی اکولوژیکی
۵۰	۲-۳-ارزیابی سمیت حشره کش ها
۵۰	۲-۳-۱-LD50
۵۰	۲-۳-۲-LC50
۵۱	۲-۳-۳-LT50
۵۱	۲-۳-۴-KD50
۵۱	۲-۳-۵-KT50
۵۲	۲-۳-۶-سمیت حاد
۵۲	۲-۳-۷-سمیت تحت حاد
۵۲	۲-۳-۸-سمیت مزمون
۵۳	۲-۴-بررسی خصوصیات ظاهری قورباغه
۵۳	۲-۴-۱-تشخیص قورباغه نر از ماده
۵۴	۲-۵-روش کار
۵۴	۲-۵-۱-حیوانات
۵۵	۲-۵-۲-آزمایش بقاء
۵۶	۲-۵-۳-تعیین محدوده کشنده
۵۶	۲-۵-۴-آزمایش تاثیر سمیت زیر کشنده
۵۶	۲-۵-۵-طرز تشریح
۵۸	۲-۵-۶-خون گیری

۵۹	۷-۵-۲-طرز تهیه غلظت‌های مختلف سم
۶۰	۸-۵-۲-تعیین مشخصات فیزیک و شیمیایی آب
۶۰	۹-۵-۲-آزمایشات تعیین مسمومیت حاد
۶۱	۱۰-۵-۲-آزمایشات تعیین مسمومیت مزمن
۶۱	۶-۲-روش آزمایشات خون با استفاده از کیت پارس آزمون
۶۱	۶-۲-۱-روش آنژیمی برای تعیین سطح گلوکز در سرم
۶۲	۶-۲-۲-روش آنژیمی برای تعیین سطح گلیسیرید در سرم
۶۴	۶-۲-۳-روش آنژیمی برای تعیین سطح کلسترول در سرم
۶۵	۶-۲-۴-روش آنژیمی برای تعیین سطح اوره در سرم
۶۷	۶-۲-۵-روش آنژیمی برای تعیین سطح اسید اوریک در سرم
۶۸	۷-۲-روش‌های هیستوتکنیک
۶۸	۱-۷-۲-تهیه محلول‌های مورد نیاز در هیستوتکنیک
۶۸	۱-۱-۷-۲-طرز تهیه هماتوکسیلین مایر
۶۸	۱-۲-۷-۲-طرز تهیه اوزین الکلی
۶۸	۱-۳-۷-۲-طرز تهیه چسب آلبومن مایر
۶۸	۱-۴-۷-۲-طرز تهیه فرمالین بافر
۶۹	۲-۷-۲-تهیه و برش گیری بافت‌های ثبت شده
۷۵	۲-۸-روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

فصل سوم: یافته‌های تحقیق

۷۸	۱-۳-نتایج آزمون بقا
۷۸	۲-۳-نتایج آزمایش حد کشنده‌گی
۷۸	۳-نتایج اثرات سم دیازینون بر کلسترول
۸۰	۳-۴-نتایج اثرات سم دیازینون برتری گلیسیرید
۸۲	۳-۵-نتایج اثرات سم دیازینون بر گلوکز
۸۴	۳-۶-نتایج اثرات سم دیازینون بر اوره
۸۶	۳-۷-نتایج اثرات سم دیازینون بر اسید اوریک
۸۸	۳-۸-اثرات سم دیازینون بر بافت کلیه

فصل چهارم : بحث، نتیجه گیری و جمع بندی	
۹۵	۱-۱-بحث.....
۹۹	۴-۲-نتیجه گیری.....
۱۰۰	۴-۳-پیشنهادات.....
۱۰۱	پیوست ها
۱۰۷	منابع و مأخذ.....

فهرست جداول

۱۹	جدول ۱-۱-رده بندی چهار پایان Terapoda
۲۰	جدول ۱-۲-اختلاف قورباغه و وزغ
۵۱	جدول ۲-۱- تقسیم بندی مقدار سمیت بر حسب LC50
۶۰	جدول ۲-۲- مشخصات کیفی آب مورد استفاده در مراحل مختلف آزمایشات.....
۷۸	جدول ۳-۱- درصد تلفات پس از ۹۶ ساعت

فهرست نمودارها

۷۹	نمودار ۳-۱- میانگین سطح کلسترول در غلظتهاي ۱۲۰ و ۹۰ ، ۶۰ ، ۳۰ میکروگرم در لیتر دیازینون در ۲۴ ساعت.....
۸۰	نمودار ۳-۲- میانگین مقادیر کلسترول در غلظتهاي ۱۲۰ و ۹۰ ، ۶۰ ، ۳۰ میکروگرم در لیتر دیازینون در یک هفته.....
۸۱	نمودار ۳-۳- میانگین مقادیر تری گلیسرید در غلظتهاي ۱۲۰ و ۹۰ ، ۶۰ ، ۳۰ میکروگرم در لیتر دیازینون در ۲۴ ساعت.....

- نماودار ۳-۴-میانگین مقادیر تری گلیسیرید در غلظتهاي ۱۲۰ و ۹۰، ۶۰، ۳۰ میکروگرم در لیتر دیازینون در یک هفته ۸۲
- نماودار ۳-۵-میانگین مقادیر گلوکز در غلظتهاي ۱۲۰ و ۹۰، ۶۰، ۳۰ میکروگرم در لیتر دیازینون در ۲۴ ساعت ۸۳
- نماودار ۳-۶-میانگین مقادیر گلوکز در غلظتهاي ۱۲۰ و ۹۰، ۶۰، ۳۰ میکروگرم در لیتر دیازینون در یک هفته ۸۴
- نماودار ۳-۷-میانگین مقادیر اوره در غلظتهاي ۱۲۰ و ۹۰، ۶۰، ۳۰ میکروگرم در لیتر دیازینون در ۲۴ ساعت ۸۵
- نماودار ۳-۸-میانگین مقادیر اوره در غلظتهاي ۱۲۰ و ۹۰، ۶۰، ۳۰ میکروگرم در لیتر دیازینون در یک هفته ۸۶
- نماودار ۳-۹-میانگین مقادیر اسید اوریک در غلظتهاي ۱۲۰ و ۹۰، ۶۰، ۳۰ میکروگرم در لیتر دیازینون در ۲۴ ساعت ۸۷
- نماودار ۳-۱۰-میانگین مقادیر اسید اوریک در غلظتهاي ۱۲۰ و ۹۰، ۶۰، ۳۰ میکروگرم در لیتر دیازینون در یک هفته ۸۸

مقدمه

ارگانوفسفره به سمومی اطلاق می‌گردد که در ترکیب اصلی خود واجد فسفر هستند این سموم از سال ۱۹۶۰ به بازارهای جهانی معرفی شدند و به علت این که بسیار قوی تر از سایر سموم مثل ارگانوکلرهای بودند در مدت کوتاهی جایگزین این سموم شدند اما به دلیل آلوده کردن محیط زیست و باقی ماندن بقایای این سموم در زنجیره غذایی، در سال ۱۹۷۰ استفاده از آنها در کشورهای توسعه یافته در برخی موارد ممنوع اعلام شد ولی مصرف این سموم کماکان در بسیاری از کشورها رایج می‌باشد (Hill, 2003).

این سموم به عنوان حشره کش، قارچ کش و علف کش در کشاورزی مورد مصرف قرار می‌گیرند و در سالهای اخیر نیز برای از بین بردن انگل‌هایی نظیر آسکاریس‌ها و نماتودها در حیوانات اهلی از سموم ارگانوفسفره استفاده گردیده است (Hill, Reece, 1982).

از این سم به طور گسترده در برنامه‌های کشاورزی و باغبانی در جهت کنترل آفات و حشرات در محصولات زراعی، گیاهان زیستی، چمن، میوه و سبزیجات در سراسر جهان استفاده می‌گردد، همچنین برای سم پاشی ساختمان‌های مسکونی، کشاورزی و عمومی کاربرد فراوان دارد، شوینده‌های حاوی دیازنیون برای کنترل انگل‌های خارجی گوسفتند، گاو و سگ استفاده می‌شود (Garfill, 2002, Kalender, 2005, yehia, 2006).

استفاده بی رویه از سموم ارگانوفسفره باعث آلودگی محیط زیست و وارد شدن این سموم به چرخه غذایی و آب‌های زیرزمینی شده که نتیجه آن تأثیرات مخرب بر روی جانداران و برهم خوردگی اکوسیستم می‌باشد. در فصول خشک که ریزش باران کم است غلظت این سموم در طبیعت بیشتر شده و مخاطرات زیادی را در پی دارد (Adedji, 2009).

ارگانوفسفره‌ها بطور مؤثری از طریق دستگاه گوارش، تنفس، و نفوذ از راه پوست جذب بدن جانوران می‌گردند (Reigart, 1999).

با مهار نمودن فعالیت آنزیم استیل کولین استرازاها را در بافت‌های بدن مهار می‌کند و باعث مسمومیت جلدی می‌گردد (Kappers, 2001).

دیازنیون باعث اتصال آنالوگ‌های اکسیژن به آنزیم استیل کولین استراز می‌گردد. بنابراین باعث عدم کارایی استیل کولین استراز و تجمع استیل کولین درون زاد در سلول‌های بافت عصبی و ارگان‌های مربوطه می‌شود، که سبب دپولاریزاسیون بیش از حد اعصاب و عضلات می‌شود (Mayer, 1991).

به علاوه دیازنیون بر روی حمل و نقل مواد از غشاء میتوکندری تأثیر می‌گذارد و به علت حمله الکترونی به اجزای درون سلولی تولید رادیکال آزاد می‌کند (Kappers, 2001, Sams, 2003).

با استفاده روزافزون از آفت کش‌ها و حضور در مزارع کشاورزی و منابع آبی در کنار یکدیگر در نهایت حیات موجودات وابسته به آب از جمله قورباغه‌ها به خطر خواهد افتاد. از آنجایی که قورباغه‌ها از حشرات تغذیه می‌کنند و حشرات برای مزارع مضر هستند، در صورت نابودی قورباغه‌ها در اکوسیستم اختلال ایجاد خواهد شد و با افزایش حشرات مضر مزارع نیز دچار مشکلاتی می‌شوند که انسان به عنوان یکی از مصرف کنندگان بزرگ از این منابع دچار خسارت خواهد شد. از این رو شناخت سموم و تأثیر آن بر اکوسیستم و سیستم فیزیولوژیک دوزیستان به عنوان یک تعديل کننده اکو سیستم حائز اهمیت است (بلوچ، ۱۳۹۰).

منابع مختلف نشان می‌دهد در سایر کشورها کمتر این مسئله مورد بررسی قرار گرفته است و هنوز نیاز به مطالعات بیشتر در خصوص چنین آلاینده‌هایی در کشور که عدم باروری و حتی مرگ و میر موجودات آبزی را سبب خواهد شد احساس می‌شود.

در این تحقیق اثر سم دیازنیون به عنوان یک حشره کش ارگانوفسفره که بطور گسترده‌ای در مزارع شمال کشور مورد مصرف قرار می‌گیرد روی تغییر برخی پارامترهای بیوشیمیایی خون و بافت کلیه قورباغه نر ایرانی رانا ریدی بوندا^۱ بررسی شده است.

پارامترهای بیوشیمیایی خون فاکتورهای بسیار مهمی به شمار می‌روند و همچنین کلیه بافتی است که به دلیل فیلتره کردن نهایی مواد در بدن بسیار حائز اهمیت است.

¹. Rana ridibunda

اهمیت بررسی اثر دیازنیون بر قورباغه ایرانی به خاطر سهم عمدۀ این دوزیست در حفظ تعادل جمعیتی اکوسیستم‌های آب شیرین می‌باشد. به همین خاطر جنبه‌های اثرات سمی دیازنیون بر پارامترهای بیوشیمیایی خون قورباغه نرایرانی ، که بیانگر سوخت و ساز بدن می‌باشد و بافت کلیه به عنوان عضو مهم جهت فیلتره شدن خون در این تحقیق مورد توجه قرار گرفته است.

فصل اول

کلیات و سابقه تحقیق

۱-۱-دیازینون

۱-۲-زیست شناسی قورباغه

۱-۳-پارامترهای بیوشیمیایی

۱-۴-دستگاه ادراری دوزیستان

۱-۱-دیازینون:

اصولاً هر موجود زنده ای که به دارایی انسان صدمه بزند، آفت نامیده می‌شود و مواردی که علیه این آفات به کار می‌روند به آفت کش مرسومند. این مواد می‌توانند شامل حشره کش^۱، علف کش^۲، عنکبوت کش یا کنه کش^۳، جلبک کش^۴، باکتری کش^۵، قارچ کش^۶، نرم تن کش^۷، نماتوکش^۸، جونده کش^۹، لاروکش^{۱۰} می‌باشد (سریو استاد و همکاران، ۱۹۸۰).

طبقه بندی اجمال آفت کش‌ها^{۱۱}:

آفت کش‌ها به سه گروه اصلی حشره کش‌ها، علف کش‌ها و قارچ کش‌ها تقسیم می‌شوند. و از آنجایی که سم دیازینون در رده حشره کش‌های ارگانوفسفره دسته بندی می‌شوند به شرح مختصری از این گروه اشاره شده است (حسین مرادی، ۱۳۸۰).

۱-۱-۱-حشره کش‌ها^{۱۲}:

حشره کشها برای دفع حشره‌های مضر در کشاورزی طراحی و ساخته شده اند از لحاظ ساختاری به سه گروه تقسیم می‌شوند: حشره کش‌هایی با ساختار مواد معدنی، با ساختمان مواد آلی و با ساختار ترکیبات آلی مصنوعی، که هریک به بخش‌های فرعی فراوان تقسیم می‌شوند (Bona, 1979).

حشره کش‌هایی که در گروه حشره کش‌های هیدروکربنها کلردار قرار می‌گیرند، دارای قدرت احلال کمی در آب هستند. قدرت احلال آنها در چربیها به آنها این

¹. Insecticide

². Herbicide

³. Acaricide

⁴. Algicide

⁵. Bactericide

⁶. Fungicide

⁷. Molluscicide

⁸. Nematocide

⁹. Rodenticide

¹⁰. Larvicide

¹¹. Classification of pesticides

¹². Inseticiaes

امکان را می‌دهد که در بافت‌های آبزیان جذب شوند و برای مدت طولانی باقی بمانند زیرا در مقابل اکسیداسیون مقاومت می‌کنند (Bona, 1979).

حشره کش‌های ارگانوفسفره که حالت روغنی داشته و در آب حل نمی‌شوند از طریق پوست و آبشش‌ها جذب می‌شوند. این حشره کش‌ها آنزیم استیل کولین استراز را که در تجزیه استیل کولین نقش دارد مهار می‌کنند. از عوارض دیگر این گروه تغییر شکل ستون مهره‌ها، انقباض عضلات و کاهش مقاومت آبزیان در برابر بیماریهاست (vorley, 2000).

۱-۱-۱-تاریخچه و معرفی حشره کش دیازینون :

نام عمومی: دیازینون (Diazinon)

کلاس: Insecticide

گروه: ارگانوفسفره

فرمول و وزن مولکولی: C₁₂H₂₁N₂O₃PS (۳۰۴/۳۵)

ساختمان شیمیایی:

فرمول‌سیون ثبت شده در ایران: EC20, 25,60% WP40% O10% D20 G2,5,10%, 10% Tc SC30%

نامهای تجاری: Crompest, MurphyRoot Guard, Rentokil, BasudIn Diacap (Sc30%) Flytrol and knox out 2FM, Secto Antspray and Root Powder, Dazzel, Diagran, Dianon, Diazotol, Gardentox, Nipsan, Dyzol, Dizion, Spectracide, Parasitex, Sarolex, Taberdog

نام شیمیایی : o,o- diethyle o-2- isopropyl -6- methyl- pyrimidin- 4- yl phosphorothioate

نحوه تاثیر: حشره کش غیر سیستمیک با اثر تماسی و گوارشی و تنفسی (Kamrin, 1977).

کاربرد و موارد استفاده توصیه شده: دیازینون به صورت پودر قابل تعليق به طور گستردگی در برنامه‌های کشاورزی و باگبانی در جهت کنترل آفات و حشرات در محصولات زراعی، گیاهان زیستی، چمن، میوه و سبزیجات در سراسر جهان استفاده

می گردد، همچنین برای سم پاشی ساختمان‌های مسکونی، کشاروزی و عمومی کاربرد فراوانی دارد. شوینده‌های حاوی دیازینون برای کترل انگلهای خارجی گوسفند، گاو و سگ استفاده می‌شود (Yehia,M, 2006, Rady,M.I;2009, (Kalender, 2005, Garfit, 2002).

همین طور جهت مبارزه با کرم سیب و مگس گلابی و سرخرطومی سیب و گلابی و خوش خوار انگور، جوانه خوار کاج ۳۰٪ SC علیه سوسنی-EC جهت مبارزه با کرم سیب، پسیل گلابی، شپشکهای پسته و مرکبات و نخیلات و آفات چغندر-گرانول ۱۰٪، ۵ علیه کرم ساقه خوار برنج.

مقدار مصرف: علیه کرم ساقه خوار برنج ۲ لیتر در هکتار، برای نخیلات ۱/۵ تا ۲ لیتر، برای چغندر قند ۱ تا ۱/۵ لیتر علیه کرم سفید ریشه درختان میوه و درختان جنگلی ۳ تا ۳/۵ لیتر، علیه لیسه و شته درختان میوه و پسیل گلابی و تریپس مو و شپشک پسته و مرکبات محلول ۱ در هزار ۶۰٪ EC، برای برنج ۱۵ کیلوگرم گرانول ۱۰٪، ۳۰٪ Sc ۱۰۰ cc در ۵ لیتر آب (آهوان منش، ۱۳۷۴).

سمیت موش صحرایی: Acute oral LD50 for rat: 300-400 mg / kg

سمیت سایر موجودات:

LD50 for Birds: 3/5- 4/3 mg / kg
LC50 for Fish : 2/6- 23/4 mg/ kg
EC50 for Daphnia: 1/4 mg / kg

پادزهر: آتروپین - توکسوکونین

تاریخ ثبت: ۰۱/۱۰/۰۱، ۴۷/۱۰/۷۶ MC 24/9/76 ثبت موقت بمدت ۳ سال

شماره ثبت : ۴۱ - ۵ - ۳۳۳

این سم کولین استراز خون را کاهش می‌دهد. قابل ذکر است فرمولاسیون کامل به صورت دیازینون ۳۰٪ میکروکپسول سوسپانسیون می‌باشد و LD₅₀ دهانی این فرمولاسیون برای موش بیش از ۳۰۰۰ میلیگرم در کیلوگرم است (تائیبی، ۱۳۶۶). استاندارد این آلاینده، یعنی مقداری که کمتر از آن حد، دیگر آلاینده محسوب نمی‌شود، ۰.۰۲۵ میلیگرم در کیلوگرم وزن بدن، در روز، برای انسان می‌باشد. (www.oecd.org).

سم دیازینون یک حشره کش ارگانوفسفره غیر سیستمیک است که در سال ۱۹۵۲ توسط لاپراتورهای سیبا گایگی کایاکو و نیبون به بازار ارائه شد و بعد از سم د.د.ت